

גרול מגשוא. עתה אינני בטוח עוד כי אשאר בישראל.

משפט

הפרט והמדינה

היכן מסתיימת אחריותו של פרט כלפי פרט ומתחילה אחריות הפרט כלפי המדינה? הסוחר החיפאי האלטר צנטנר עדיין אינו יכול להשיב על כך. את התשובה יוכל לתת רק בית המשפט המחוזי, אליו ערער היועץ המשפטי על החלטתו של שופט השלום עמנואל סלונים לזכות את צנטנר כאשמת החזקת מטבע זר בחוץ-לארץ.

בשנת 1949, כאשר הגיע צנטנר מציכר סלובקיה, לא נסע לבקר במקומות היסטוריים. הוא ביקר, בראש וראשונה, במשרדו החדש של המפקח על המטבע הזר, סיפר כי בארצות-הברית עומד לרשותו סכום של 16 אלף דולאר, ביקש לברר אם יוכל להעביר סכום זה לישראל, כדי לשוב ולהוציא לחוץ-לארץ בשעת הצורך. הסביר צנטנר: הכספים אמנם עומדים לרשותו, אך שייכים לכמה קרובים וידידים, שהפקידו אצלו את הונם בתקופת הכיבוש הנאצי. הוא העביר את הכסף לקרוביו בארצות נויטרליות, הבטיח למפקידים כי לאחר המלחמה ישלם להם באותו המטבע (דולרים, או סטרלינגים).

הסוחר התחרט. המפקח על המטבע הזר נענה לבקשתו של צנטנר. אולם הסוחר עצמו התחרט על הצעתו הנמהרת. הוא שב וביקר במשרדי המפקח, הודיע כי החליט להשאיר את הכסף בארצות-הברית: "אני יודע על קיומם של בעלי-הכסף מנסייני האיש. אולם אתה עלול לרוש ממני הוכחות ממשיות לכך. לא מוטב שהכסף יישאר שם ואחרי-ישלם אותו לבעליו, כפי שהסיכמו בציכר-סלובקיה."

המפקח היה בדיעה אחרת. לא עברו ימים מספר וצנטנר הוזמן למשטרה, הואשם בהחזקת מטבע זר בחוץ-לארץ. אולם גם במשטרה וגם בעת החקירה המשפטית המוקדמת הזר הסוחר וטען כי הכסף אינו שייך לו וכי אין לו רשות להעבירו לישראל.

הטענה נתקבלה על דעתו של השופט סלונים. הוא זיכה את צנטנר, ציין בפסק-דין: "נראה לי כי אף על פי שהנאשם השתמש בהצהרתו במלים, עומדים לרשותו, אין להסיק מזאת שיש לו זכות חוקית על הכספים הנידונים."

אבל היועץ המשפטי, חיים כהן, סבר אחרת.

הפקיד הרביעי

בשכנו שעבר פתח שופט-השלום החיפאי א. גוימן בחקירה מוקדמת בפרשת קובלנא פרטית, שהוגשה על-ידי פקיד-מכס לשעבר, מרכזי שטנר, נגד שגג, ואסרמן וגוטמן, פקיד-מכס אחרים, שהיו ממונים עליו. נושא מקובלנא: מעילות.

היה זה השלב הסופי של פרשה ארוכה: שטנר עלה מרומניה בשנת 1950, נתקבל לעבודה במכס קורדאני, לאחר שסיפר כי עבר בדרגה גבוהה בשירות המכס הרומני, המשורה הייתה טובה. שטנר עבד במרץ, קיווה לקבל תוך תקופה קצרה מכתב, שיוודע על העלאתו בדרגה.

המכתב הגיע כעבור שלושה חודשים. אבל היה זה מכתב פיטורין. הנימוק: הניחלת-המכס הגיעה למסקנה כי שטנר לא עמד בחקופת-הניסיון.

שטנר לא חזר לביתו, לא יצא לחפש משרה אחרת. הוא הגיש תלונה לרשות גבוהה יותר, טען כי הוא פוטר רק מפני שהוא ידע יותר על המתרחש במכס קורדאני. אל התלונה צורפו גם האשמות כבדות נגד שגג, ואסרמן וגוטמן.

על האשמות אלו חזר שטנר גם בפני ועדת-החקירה המיוחדת, שמונתה על-ידי מבקר-המדינה, נציבות-המנגנון והנהלת המכס. אולם הוא לא הסתפק במתן עדות: הוא כתב מכתבים אישיים אל חברי-הוועדה, הכריז כי אם תהיה ההחלטה לרעתו, יביא את הפרשה עד לראש-הממשלה. הוא אף ביקר במשטרת חיפה, ביקש לפתוח בחקירה פלילית.

החקירה הופסקה. החקירה הפלילית נפתחה, אך הופסקה באורח פתאומי. חוקרי המשטרה תמכו בדעת אנשי הוועדה המיר, חזתה, שהגיעה למסקנה סופית: פיטורין של שטנר היו מוצדקים, ובהאשמותיו לא היה שמץ של אמת.

החוק האוסר חניית כלי רכב אחרים בתחנות אוטובוסים, מכוון לאפשר לתחבורה הצבורית תנועה ללא תקלות. פריצת החוק הוזה ע"י המוניות הפכה לדבר קבוע. תופעה זו, אם לא תחוסל, בהכרח תחזיר את התחבורה אל "ימי הביניים" שלה.

"אגד" (א.ש.ד.)

באתי ראיתי קניתי אצל אפ"כ

20% הנחה על כל דברי ההלבשה המוכנים לגבר

המכירה המיוחדת הגדולה

טיב וחסכון - צו השעה

הסיגריה החדשה מטוסיאן עגול נתקבלה באהדה על ידי קהל המעשנים. טיבה, איכותה וחסכוניותה - הם ערובה לסדר הצלחתה. ולכל אלה שפרם עישנו מטוסיאן עגול, נא לנסותה, ותבואו על סיפוקכם.

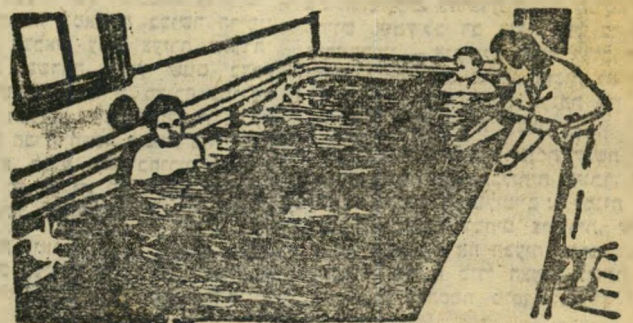

המחיר 230 פרוטה הקופסה.

היש לך כאבים...

בגב, בכרכים, בכתפיים או בפרקים?

רפא" - רח' שלמה המלך 103, תל-אביב טל. 24495

ייכות
מרפא
ישת בוך
כמו
נקרסבר
ישי או
טבריה

כמו כן אמבטיות ערבול (Whirlpool bath) / חדר זיעה טורקי / מחלקה מיוחדת לאיכשור ע"י התעמלות רפואית. מסג' וריהביליטציה המוסד היחידי מסוג זה בארץ / מחלקה לסובלי רוימטיזם / עומד

ח צ ל מ ות

מכשירי-עזר ותמרי צלום

קונים - מוכרים ומחליפים

בהדרכה מקצועית רק אצל המומחים

מ ט ר ו פ ו ט

18 רח. אלנבי תל-אביב